

Villilohi – yhteistyöverkosto
vaelluskalojen puolesta ry.
Y-tunnus: 3060368-9

LAUSUNTO

16.11.2021

Muistutuksen asiamies:
Mika Suutari-Jääskö

Jukka Korpivuoma
toiminnanjohtaja
Keski-Kemijoen kalatalousalue

ASIA: Ehdotus Keski-Kemijoen kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelmaksi / Keski-Kemijoen kalatalousalue

ANNAMME LAUSUNNON EHDOTUKSEEN KESKI-KEMIJOEN KALATALOUSALUEEN KÄYTTÖ- JA HOITOSUUNNITELMAKSI

Villilohi – yhteistyöverkosto vaelluskalojen puolesta ry on valtakunnallinen ympäristöjärjestö, jolla on asianosaisuus kyseessä olevaan asiaan.

Kalastuslain mukaan kalatalousalueen yleiskokous vahvistaa ehdotuksen käyttö ja hoitosuunnitelmaksi¹. Laki asettaa vaatimuksia käyttö- ja hoitosuunnitelmalle ja sen laatimiselle. Lain mukaan on toimittava siten, että käyttö- ja hoitosuunnitelmalla ”turvataan alueen kalavarojen kestävä ja monipuolinen tuotto ja käyttö sekä biologinen monimuotoisuus, ja edistetään vapaa-ajan sekä kaupallisen kalastuksen toimintaedellytyksiä.”²

Lausuntonamme joudumme toteamaan, että nyt käsiteltävänä olevasta ehdotuksesta syntyy vaikutelma, että Kalastuslain ja jo sen 1§:n kirjaukset on unohtunut ehdotusta laadittaessa. Lain kirjaimen ja hengen mukaisuus on syytä huomioida. Kalatalousalueen hallitus ehdottaa istutettavaksi vieraskalalajeja, joka on kalastuslain 73 § vastaista. Tätä ei voida hyväksyä. Kalatalousalueen hallitus käyttää tekstissä harhaanjohtavasti puhekielistä ”tammukka” -sanaa purossa liikkuvan pienen taimenen nimityksessä. Tämä voi johtaa lukijaa harhaan. Käsitteissä on oltava tarkkana. Kalatalousalueen hallitus käyttää toimivaltaansa väärin, jos se tekee lain kanssa ristiriidassa olevia ehdotuksia käyttö- ja hoitosuunnitelmaa laatiessaan.

¹ Kalastuslaki 26§ 1mom 4 kohta.

² Kalastuslaki 35§.

Erittäin vakavana puutteena Villilohi ry näkee sen, että ehdotus suorastaan laiminlyö Vanttauskoski – Rovaniemi jokivälin käsittelyn. Kyseessä on ko. kalatalousalueen jalokivi.

Tämän jokiosuuden maisemat, kasvillisuus, linnusto ja muu eliöstö ovat todella arvokas kokonaisuus. Puhumattakaan kalastosta. Sen kalaston taloudellinen arvo oli Lapin ympäristökeskuksen antaman lausunnon³ mukaan erittäin merkittävä. Alueella lisääntyy luontaisesti mm. harjus. Lisäksi alueella esiintyy sivujokiin kudulle nousevaa kantaa (esim. Kuohunki- ja Kampsajoki). Kyseisellä jokiosuudella esiintyy rasvaevällistä taimenta, jonka alkuperää ei ole selvitetty. Todennäköisesti taimen nousee kudulle joihinkin sivujokiin, kuten esimerkiksi Kuohunkijokeen. Vanttauksen alta on löydetty jokihelmisimpukoita. Simpukkakannan suuruutta ei ole kuitenkaan selvitetty. Sierilän alueen huomioiminen, kehittäminen ja varjeleminen tulisi olla päivän selvä osa nyt ehdotettua suunnitelmaa. Alue on erittäin merkityksellinen.

Kalatalousalueen tehtävä on mahdollistaa kalakantojen luontainen lisääntyminen - on vaadittava vaelluskalojen esteiden ohittamista/purkamista. Keski-Kemijoen alueella on useita potentiaalisia lisääntymisalueita lohelle, kuten jo mainittu Sierilän alue. Kalatalousalueen tehtävänä on esittää Keski-Kemijoen virtavesien käyttöä lisääntymisalueena ja pyrkiä pysäyttämään Sierilän voimalaitoshanke luonnon monimuotoisuuden tuhoajana alueella. Hallitus ei ole esittänyt Sierilän tärkeiden vaelluskalojen lisääntymisalueiden kunnostuksia, eikä ole alueita edes maininnut. On todettava, että Hallitus on jättänyt huomioimatta Keski-Kemijoen pahimman uhkakuvan kalakannoille ja niiden lisääntymisalueille, mikäli Sierilän voimalaitos rakennetaan.

Keski-Kemijoen osuuden poikkeuksellisen arvokas yhteys erillislailla suojeltuun ja koko pääuomaltaan Natura 2000:een kuuluvaan Ounasjokeen jää ehdotuksessa käsittelyltään valjuksi.

Ehdotuksen tulisi ottaa kantaa vesistökuunnostuksiin myös Sierilän alueen ulkopuolella - Vanttauksen ja Seitakorvan välillä on sivujokia, joiden kunnostustarvetta ei ole selvitetty. Tulisi selvittää. Sinettäjoella on vireillä kalataloudellinen kunnostamissuunnitelma. Tämän vaikutuksia voisi arvioida myös nyt kyseessä olevassa ehdotuksessa. Myös jo kunnostettujen sivujokien, kuten Kuohunki- ja Kampsajokien, tilaa voisi ehdotuksessa käsitellä.

Liitteenä on kommentoimamme ehdotusversio. Tekstissä on värjätty punaiseksi tekstiosa, joka on muutoksen kohteena ja violetilla on merkitty Villilohi ry muutosehdotus. Pyydämme hallituksen korjaamaan kaikki tekstiin esitetyt kohdat ja muistutamme kalatalousalueen lain mukaisesta vastuusta käyttö- ja hoitosuunnitelmaa laadittaessa. Tulemme seuraamaan asian etenemistä.

Ystävällisin terveisin,

Mika Suutari-Jääskö
puheenjohtaja
Villilohi ry

Kari Kilpimaa
I varapuheenjohtaja
Villilohi ry

Jouko Sirkkala
hallituksen jäsen
Villilohi ry

³ Sierilän vesivoimalaitoksen katselmustoimituksen kalatalousasiantuntijan lausunto. 2007.